
Betreft: Bestuursopdracht feitenrelaas en nafase 'Extreem hoogwater Markermeer'
Status: Definitief, vastgesteld in college 16 januari 2024

Aanleiding

Eind december is n.a.v. hoog water en wateroverlast bij bewoners aan het Zuideinde een korte nooddijk geplaatst. Doordat het water steeds hoger kwam in de dagen daarna en de wind ongunstig NO-draaide, waardoor hoge golfslag steeds hoger liggende delen dreigde te overspoelen, nam het risico op nieuwe wateroverlast toe. Daardoor is de nooddijk meermalen verlengd en zijn door gemeente / aannemers / waterschap en brandweer pompen ingezet op het Slobbeland en Zuideinde om nieuwe wateroverlast te voorkomen. Bij Spaander zijn als noodmaatregel ook zandzakken geplaatst en er is een kelder van een bedrijf leeggepompt.

De waterstand en golfslag was een extreme omstandigheid. Echter, het waren ook ingrijpende en kostbare maatregelen, zeker in buitendijks gebied. De inzet van gemeente, aannemers, waterschap en brandweer is enorm geweest. Het college wil kunnen terugkijken op de gebeurtenissen en afspraken maken voor toekomstige situaties met hoog water.

Er moet duidelijkheid zijn, voor inwoners en ondernemers, politiek en bestuur en organisatie, wie waarvoor verantwoordelijk is en wanneer de gemeente wel of niet ingrijpt.

Opdracht

Deel I

1. Maak een feitenrelaas: beschrijf de gebeurtenissen en activiteiten van de gemeente (en partners) vanaf 23 december tot medio januari. Daarbij aandacht voor wie maakt wanneer keuzes, hoe wordt geëscaleerd, hoe zijn college en raad geïnformeerd / betrokken? Maak tevens inzichtelijk welke kosten zijn gemaakt voor de buitendijkse maatregelen, daarbij ook een inschatting van de eigen capaciteit. Maak inzichtelijk welke publieke infrastructuur (wegen, riolering, elektriciteit, ...) waarschijnlijk schade had opgelopen als de nooddijk niet was aangelegd en het Slobbeland meer dan een week onder water had gestaan.
2. Beschrijf de wettelijke verantwoordelijkheden van inwoners, ondernemers, gemeente en andere overheden t.a.v. het buitendijkse gebied (woningen, bedrijfspanden, gronden, wegen, riolen, ...) die kunnen optreden bij overlast van hoog water. Beschrijf ook voor welke aspecten de gemeente aansprakelijk is.

3. Doe een voorstel (enkele scenario's) hoe om te gaan met de noodzaak komende weken / maanden. Wanneer kan deze verdwijnen en welke beheersmaatregelen zijn tot die tijd nodig?
4. Onderzoek of de kosten van de maatregelen deels verhaald kunnen worden op andere overheden of partijen?

Deel II

5. Maak een draaiboek waarbij de rollen en taken bij toekomstige situaties van hoog water nadrukkelijk zijn vastgelegd, rekening houdend met de wettelijke verantwoordelijkheden en de rol die een overheid kán of wil spelen bij extreme situaties van hoog water. Daarbij ook beschreven: wie doet wat bij welke waterhoogte / golfslag, welke overlast vindt de gemeente acceptabel en dienen inwoners / ondernemers zelf op te lossen en wanneer beschouwt de gemeente waterstand en golfslag als zo extreem, dat de gemeente maatregelen gaat nemen. En welke maatregelen dan? Kijk hierbij naar de buitendijkse gebieden Slobbeland / Zuideinde, reddingsstation Warder van de KNRM, strandbad Edam, strandbad Warder, camping Schardam en Spaander. Ga na hoe andere gemeenten dit geregeld hebben, zoals bijvoorbeeld Dordrecht, Urk, Hoorn, ...
6. Doe een voorstel, afgestemd met de betrokken externe partners en besproken met bewoners, of het wenselijk en haalbaar is om structurele fysieke maatregelen in het gebied te treffen om overlast bij toekomstige situaties van hoog water te voorkomen.
